

היה נגד החוקה, וא"כ ציומא דמיסלים זמנו דהוי ג"כ לא שכית, א"כ לא הוי מיגו טוב, אע"ג דהוי יותר שכית מתוך זמנו, מ"מ דבר מועט לא מהני.

סימן ד

שלוס כנהר ישא לידיד וצחיר ד' וידיד נפשי וחמדת לבני ה"ה הרצ המופלג שלגלת היוחסין מוכתר בנימוסין החריף ונקי משנתו זך ונקי חכם וסופר אשכול הכופר

מוהר"ר שמעון סופר נ"י דרבינו הקדוש זללה"ה (הוא הגאון הגדול שהיה אח"כ אב"ד דק"ק קראקא יע"ה)

מכתבו הנעים לי הגיעני שנוע העבר בשוק טירנויא, ונתוכו רלףק אהנה העתק תשובה אחת מרצנו הקדוש זללה"ה, ומי יתן שיפולו מעינותיו במהרה חוזה למען ירווה זמלוננו ותשואת חן לו על טרחתו כי רב הוא, והנני עתה בלתי על דברי תורה להיות כי שנוע העבר לאמר לי ופי ידויד הרצ מו"ה שמעון נאדלש נ"י בשם הרצ מו"ה צער אפענהיים צעל מי נצר שתי השגות על רצנו הקדוש בספרו החסם סופר, וכתב עליו שהיה בשגגת העלם מרצנו גמרא ערוכה ורש"י, וקרא תמה על נקי ומפורסם כמותו, הכי לא ידע או שכת גמרא מפורסמת, ובשמעי כזאת עמדתי מחריג ומשתאה מה הוא, מדוע לא ירא שיכווה בנחלתו של חכמים, ואמרתיו עם לני דלא מציגנא רישאי אחי סדיא עד דמהפכנא צוכותו ורצנו הקדוש, וכאשר חשתי לדעת כן עשיתי ועלתה נידו צוכותו ורצנו לעמוד על דבריו ואמרתיו מה טוב להודיע ככה למעלתו אם יסכים עמי בזה או אולי נמלאו בחידושי רצנו הגדול מפורסם הנה והנה ציבור דבריו, כי ידוע דרבו של רצנו שלא האריך בפלפול כשהשיב תשובה, רק נקיבור על פי שרשים אשר העמיד צעת למדו ענין זה באוליחו מפורן של דברים מדברי הראשונים, או מה שהוליח מדרך פלפול אחיותי, ומנהיה לפרסם הדבר לבל יפערו פיהם לבני חוק לתלות נוקי סרוקי דצברי רצנו או גניאה, ואם יסכים מעלתו למה שאמרתיו יכול להראותו להרצ השואל להפיק דעתו ולמען דעת כל בלי שער ספרו של רצנו לדקדק היטב דצבריו כי דצבריו קצרין והמה קלורין לעינים, וכל דצבריו ורמיותיו המה גופי תורה, ואשן ואמר :

כתב רצנו הגדול בספרו סי' ט' בהעתק מגליון יצמות פ' ע"א ליישב דצברי תוס' שם ודנדה מ"ז ע"ג דתרווייהו אהדדי אחמר דברוצא לחוד לא סגי דא"כ בהכה השני תחילה ואח"כ הראשון הו"ל ודאי דרוב נשים לט' יולדת אע"כ בעי נמי אגללי מילתא למפרע, אלו דצרי רצנו הנצרכים לעניינו ושאל השואל דנעלם ממנו גמרא ערוכה יצמות ל"ז ע"א דקאמר רבא לר"נ ליתא הלך אחר רוב נשים ולט' יולדת וכו', עד אימא רוב היולדת לט' ניכר עונרה לשליש ימיה, והאי מדלא הוכר עונרה איתרע לי' רוצא ע"ש. הרי מפורש להדי' דאין זה רוב והאיך מוכח ברובא דלא איתרע דהוי התרלות ספק אלו דצרי השואל, ואלו שאל כהוגו להנין דצרי דצנו השרשתי כי בלמת מחוסרין הבנה ולריכין תיקון למי

שאינו מספיק לו הקיבור, אבל לתלות נוקי סריקא ושגגת העלם דצברי רצנו לא נאה. למעבד הכי, הויטנ חרה לי על זה ואומר אני. דהחושד בנכסרים לוקה בגופו דנעלם ממנו גמרא אחרינא, ומתוכו נראה צעליל שצברי רצנו צרור מלבו ואין בהם נפתל ועקש, וארתיב קאת הדיבור ולענדם בפלפול כל שהוא, אף שרצנו לא נחית לפלפולא מ"מ גוף הדברים תל"י בפלפול הם נכונים ולהיות כי עלתה נידו מידי עיונא קאת בזה לא מנעתי מלכותכם פה למען תת יותר פאר לאגרת הזאת, והוא דהרי גמרא ערוכה היא ביצמות דף מ"ג ע"א דפריך ותמתין ומסרו דצנדוק בהליכה, ומשי רמי בר חמי ולאשה מחפה עלמה כדי שירש בנה ע"ש, וא"כ לכאורה נריך לעיין על הש"ס דלעיל דעדין קשה לימא הלך אחר רוב נשים דיוולדת לט'. ואי משום דלא הוכר עונרה דילמא היתה מחפה על ענמה כדי שירש בנה כדאמר כאן בש"ס, ע"כ בלמת זה אינו דנשלמא הכא תהי' בליסור כל ימיה בליסור ערות אשת את, ואחא לא תיישינ דתתקלקל ענמה בשביל בנה, וכמ"ש הרא"ש נפסקו סוף גדרים גבי אשה שאומרת גרשתני, וכן כ' עוד רש"א צחי' למס' גיטין דף מ"ג ע"ג ד"ה וליהוי לדידה וכו' עיי"ש, אבל התם גבי הבתנה דשאר נשים ליתא ליסור ודאי תשורה לכך, וביצמה בלל"ה ל"ה לקו' הש"ס דצנדוק בהליכה דסוף סוף ענדה ליסורא למפרע וא"ש, ומעתה דצרי רצנו נכונים דגבי הכה יתור והכה מיירי גם בשאר נשים וצפי' פירש רש"י שם דקאי אשאר נשים ושפיר. הקשה רצנו למה הוי התרלות ספק לימא רוב נשים לט' יולדת והא דלא ניכר עונרה בשליש ימי' דמחפה על ענמה, וסרה תלונת השואל במהרה.

והנה כ' תוס' שם דף ל"ז ד"ה רוב היולדת לט' וכו' להקשות למה די בהצנחה ג' חדשים ליצעי עוד ג' ימים דילמא לא נקלט הזרע עד לאחר ג' ימים עיי"ש באריכות דצריהם ותי' דכ"כ לא היה משתאה הכרת עונר של הראשון עד שלש ימים מן השני ע"ש ולכאורה נריך להנין דודאי זה לא שכית חומס הרי איכא למיחש שהיא תחפה על ענמה בשביל בנה כדאמר בגמרא, ודוחק לומר דלא יכולה לחפות זמן ארוך כזה דהרי עינינו רואות דכמה זונות מחפות על ענמן עד שעת לידה ממש, וע"כ ז"ל הואיל דזה לא שכית שיקלט הזרע עד ג' ימים וכמ"ש בשו"ת נו"י מה"ק חלק אה"ע ספי' מ"ט עיי"ש, ואף שתוס' כתבו דאיכא למיחש להא מ"מ גבי האי תשעה דמחפה על ענמה היא מילתא דלא צריה לי' דלפעמים צעלה הראשון עשיר יותר ואף דכל חדא חיישינן מ"מ לתרווייהו לא חיישינן וא"ש. שוב מלאתי בתוס' הרא"ש יצמות שם שכ' ג"כ קו' התוס' ותי' ג"כ תירושים אף ז"ל : וי"ל דחכמים תקנו דבר מסוים ג' חדשים ומשום תשעה מיעוטא שאלא לא נקלט הזרע עד ג' ימים סמכו ע"ז שא"א של ראשון הוא שיסתאה הכרתו עד שלש ימים עכ"ל

אך לכאורה הרי בלל"ה הקשה שם צנו"י מה"ק חלק אה"ע סימן י"ז דלמה למימר דמחפה על ענמה משום בנה דהרי בלל"ה על ענמה תחפה שלא תתגרש מצעלה מצד מעונרת צניורו, ועל הש"ס ל"ה דקטק האי טעמא תשום גר וגיוורת, וכמ"ש צנו"י שם, אמנם לדינא קשה למה